

Azərbaycan–Türkiyə qardaşlığı üzərində yüksələn Kahramanmaraş

Zəlzələnin yıxdığı şəhər dostluğun möhtəşəm gücü ilə dikəldilir

Azərbaycan və Türkiyə arasında münasibətlər dostluq, qardaşlıq və qarşılıqlı yardımlaşma üzərində qurulub. Bu əlaqələr siyasi müstəviyə dərin mənəvi, mədəni və tarixi köklərdən güc alaraq yeksəlib. Son onilliklərdə bu dostluq strateji tərəfdaşlıqla möhkəmləndirilib, xalqlarımızın sevinc və kədərini ortaqlaşdıran sarsılmaz birliyin tükənməz qaynağına çevrilib.

2023-cü il fevralın 6-da Türkiyənin Kahramanmaraş vilayətində baş verən 7.7 və 7.6 bal gücündə iki güclü zəlzələ 11 vilayəti əhatə edərək 50 mindən çox insanın həyatına son qoydu, yüz minlərlə insan evsiz qaldı. Bu, Türkiyə tarixinin ən faciəli təbii fəlakətlərindən biri oldu. Eyni zamanda, qardaş ölkənin bir neçə bölgəsində, o cümlədən Kahramanmaraşda dəhşətli dağıntıları ilə ürək parçalayan bu zəlzələnin ilk saatlarından Azərbaycanın Türkiyənin yanında olması sözügedən qardaşlığın nə qədər möhkəm və dərin dəyərlərə əsaslandığını bir daha sübuta yetirdi. Prezident İlham Əliyevin birbaşa tapşırığı ilə axtarış – xilasetmə qrupları, təcili yardım briqadaları, humanitar yardım karvanları və mütəxəssis heyətləri dərhal hadisə bölgələrinə göndərildi. Bu, sadəcə dövlətlərarası yardım deyildi, həm də qan qardaşlığının irəli gələn təbii bir reaksiya idi.

Kahramanmaraşda Azərbaycan tərəfindən salınan “Azərbaycan məhəlləsi” bu dəstəyin simvoluna çevrildi. Burada inşa edilən müasir yaşayış kompleksləri, məktəblər, uşaq bağçaları və sosial infrastruktur layihələri Azərbaycanın dost əlini uzatmaqla kifayətlənmədiyini, həm də bu torpaqlarda həyatın yenidən qurulmasına, dirçəldilməsinə töhfə verdiyini göstərdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan zəlzələdən sonrakı dövrdə dəfələrlə telefonla əlaqə saxlayıb, həmrəylik və dəstək mesajları mübadilə edib, dostluğun əbədiliyini bir daha vurğulayıblar. Dövlətimizin başçısının “Türkiyə bizim üçün sadəcə dost və tərəfdaş deyil, bizim qardaşımızdır” fikri hər iki xalqın duyğularının ifadəsi kimi diqqət çəkib.

Zəlzələnin ildönümündə Prezident İlham Əliyevin şəxsən Kahramanmaraşa səfər etməsi, yenidənqurma layihələrinin icrasını nəzərdən keçirməsi və yerli əhali ilə səmimi görüşləri Azərbaycan – Türkiyə qardaşlığının nə qədər real və dərin olduğunu bir daha sübuta yetirdi.

Bu yerdə bir məqamı xatırlatmaq istədik. Belə ki, “Bir millət, iki dövlət” fəlsəfəsi, sadəcə, bir şüar deyil, bu gün hər iki ölkənin daxili və xarici siyasətində xüsusi önəm verilən əsas dəyərdir. Əgər dünyanın Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması zamanı Türkiyə siyasi və mədəni dəstəyi ilə Azərbaycan xalqının yanında oldusa, bu gün də Azərbaycan Kahramanmaraşın bərpası üçün əzmlə çalışır, bu yolda əlindən gələn səyi əsirgəmir.

Qardaş ölkənin təbii fəlakət nəticəsində ağır zərər görmüş bölgələrinə göstərilən dəstək, sadəcə, birgə tarixə deyil, ortaq gələcəyə də bir inam nümayişidir. Azərbaycanlı mühəndislər, inşaatçılar, humanitar təşkilatlar

orada, sadəcə, binalar deyil, gələcəyin simvolunu inşa edirlər.

Azərbaycanın göstərdiyi bu dəstək beynəlxalq miqyasda da təqdirə qəbul olunub, bir çox beynəlxalq qurumlar və KİV-lər tərəfindən bu həmrəylik nümunəvi addım kimi dəyərləndirilib. Ümumiyyətlə, bu hal təkcə bir yardım deyil, həm də səmimi insanlıq nümunəsi olaraq qiymətləndirilib. Azərbaycan xalqı zəlzələdə həyatını itirənlərin ailələri ilə birgə dərin kədərlənib, yaralılara şəfa diləyib. Eyni zamanda, Türkiyə cəmiyyətində də Azərbaycanın bu qardaşlıq addımları unudulmayıb, Kahramanmaraşda evlərinin üzərində “Azərbaycana təşəkkür edirik” pankartları asılıb. Bu, dövlətlərarası münasibətdən kənar, xalqlar arasında sarsılmaz bağların təcəssümü kimi dəyərləndirilib.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan – Türkiyə əlaqələri təkcə regional deyil, qlobal miqyasda da bir nümunəyə çevrilib. Bu münasibətlər hər zaman qarşılıqlı etimada, tarixi köklərə, ortaq mədəniyyətə və mədəni dəyərlərə əsaslanıb, Kahramanmaraş zəlzələsi kimi ağır sınaqlardan keçərək daha da möhkəmlənib.

Azərbaycanın bu bölgənin bərpasına verdiyi töhfə bir daha göstərdi ki, nə qədər ağır olsa da, əgər ortada belə sarsılmaz dostluq və birlik varsa, həyat yenidən qurula bilər. Bu gün Kahramanmaraşda yüksələn binalar, təmir olunan məktəblər və sevincli uşaqların səsi bizə bir həqiqəti xatırladır: Azərbaycan – Türkiyə qardaşlığı əbədidir, sarsılmazdır və hər bir çətinlikdə daha da güclənir.

Azərbaycan – Türkiyə münasibətlərindən söhbət açarkən, ilk növbədə, bu iki ölkə arasında əlaqələrin böyük və şərəfli tarixinə nəzər salmaq istərdik. Hər zaman ortaq dil və din birliyi, oxşar mədəniyyət, adət və ənənələr bu münasibətləri şərtləndirən amillər sırasında mühüm yer tutub. Azərbaycan və Türkiyə öz tarixlərinin ən mürəkkəb dövrlərində belə

bir-birinə dəstək olub. 1918-ci ildə Nuru paşanın komandanlığı ilə Türk Qafqaz İslam Ordusunun uzun mübarizələr və müharibələr nəticəsində Bakını xilas etməsi Azərbaycan üçün tələpəli bir məsələnin gerçəkləşməsinin nümayişinə çevrilib.

Xatırladaq ki, Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri isə bizim kədərimizdir” və ulu öndər Heydər Əliyevin “Biz bir millət, iki dövlətik” fikirləri həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda iki ölkə arasındakı münasibətlərin tarixini, bugününü, eyni zamanda, perspektivlərini özündə parlaq ifadə edən ən mükəmməl formul kimi hazırda da qəbul olunur, bunun gələcək zamanlarda da mühüm önəm daşıyacağı heç bir şübhə doğurmur.

Azərbaycanın beynəlxalq aləmə inteqrasiyasında, regional təhlükəsizliyin qorunmasında və ümumiyyətlə, ölkəmizin siyasi-iqtisadi və elmi-mədəni maraqlarının reallaşmasında Türkiyə ilə hərtərəfli əməkdaşlığın genişlənməsinə xüsusi önəm verən Ümummilli liderimiz 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıt-

dıqdan sonra bu istiqamətdə kursun yüksələn xətt üzrə inkişafını gerçəkləşdirdi.

2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən İlham Əliyev də Türkiyə ilə münasibətlərin inkişafına xüsusi diqqət yetirib. Dövlətimizin başçısının 2004-cü il 13-15 aprel tarixində Türkiyəyə ilk rəsmi səfərindən sonra bu, ardıcıl xarakter daşıyıb.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra iki ölkə arasında sosial-iqtisadi baxımdan onilliklərə bərabər inkişaf yolu keçilib. Bu dövrdə əldə olunan iqtisadi uğurlar Azərbaycan – Türkiyə münasibətlərində özünü yaxından büruzə verib. Respublikamızın təşəbbüsü sayəsində Türkiyə ilə enerji daşıyıcılarının nəqli istiqamətində əməkdaşlıq dərinləşib. Xüsusən Bakı – Tbilisi – Ceyhan neft və Bakı – Tbilisi – Ərzurum qaz kəmərləri, eləcə də Bakı – Tbilisi – Qars dəmiryol xətti ilə bağlı əlaqələr bu iki türk dövlətinin strateji münasibətlərinə yeni məzmun gətirib, tərəflər arasındakı əməkdaşlığı regional, eyni zamanda, qlobal miqyasda möhkəmləndirib. TANAP layihəsi isə Azərbaycanla Türkiyə

arasındakı sosial – iqtisadi və digər sahələrdə indiyədək mövcud olan qardaşlıq münasibətlərində əlavə dəstəyə çevrilib. Bütün bu layihələrin gerçəkləşməsində Azərbaycanın yerləşdiyi bölgədə apardığı müstəqil siyasət və Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi mühüm rol oynayıb.

Azərbaycan–Türkiyə dostluğu və qardaşlığı artıq tarixlə yoxlanmış, hadisələrlə möhkəmlənmiş bir birlikdir. Kahramanmaraşın bərpasında Azərbaycanın iştirakı bu sarsılmaz dostluğun möhkəm təməl daşlarından biridir və gələcək nəsillərə örnək olacaq bir qürur salnaməsidir.

Yeri gəlmişkən, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan “X” hesabında Kahramanmaraşda Azərbaycanın dəstəyi ilə inşa edilən “Azərbaycan məhəlləsi” barədə paylaşım edib: “Bu gün zəlzələ bölgəmizdə, Can Azərbaycanın dəstəyi ilə inşa edilən “Azərbaycan məhəlləsi”ndəki mənzillər də daxil olmaqla, ümumilikdə, 49 min 56 mənzil və iş yeri hüquq sahiblərinə təhvil verilir. Beləliklə, indiyədək təhvil verilən ümumi mənzil sayı 250 minə çatdırırıq”, – paylaşımında vurğulanıb. Qeyd edək ki, məhəllənin açılışı dünyanın qardaş ölkədə reallaşıb.

Beləliklə, Kahramanmaraşda Azərbaycanın dəstəyi ilə inşa edilən “Azərbaycan məhəlləsi”ndə 49 min 56 mənzil və iş yeri inşa olunub. Bununla da zəlzələdən sonra təhvil verilən mənzillərin sayı 250 minə yüksəlib.

Türkiyənin Kahramanmaraş şəhərində salınan “Azərbaycan məhəlləsi”nin baş planı üzrə 7, 8, 11 və 12-ci kvartallarında tikinti işləri yekunlaşıb. Müasir memarlıq üslubunda inşa edilən evlər günəş panelləri ilə təchiz olunub. Bu binalarda, ümumilikdə, 456 mənzil, 328 qeyri-yaşayış obyektini inşa edilib.